Seat No. : _______________

LD-102

April-2014

B.Com. Sem.-VI
CC-307 : Fundamentals of Financial Management

Time : 3 Hours] **[Max. Marks : 70**

1. (a) નાણાકીય સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો. **6**
Discuss the scope of Financial Management.
અથવા/OR
આધુનિક સમયમાં નાણાકીય સંચાલકની ભૂમિકા સ્પષ્ટ કરો.
Clarify the role of Finance Manager in modern times.

(b) નાણાકીય સંચાલનમાં સંપત્તિના મહત્તમીકરણનો ખ્યાલ સમજાવો. **4**
Explain the concept of maximisation of wealth in Financial Management.
અથવા/OR
નાણાકાર્યનો ઉત્પાદન સંચાલન સાથેનો સંબંધ સમજાવો.
Explain the relation of finance function with production management.

(c) નાણાકાર્યનો રૂઢિગત અભિગમ ચર્ચો. **4**
Discuss the traditional approach of finance function.
અથવા/OR
નાણાકીય આયોજનમાં કયા પાસાંઓનો સમાવેશ કરવામાં આવે છે ?
Which aspects are included in financial planning ?

2. (a) મૂડી માળખાની રચનાને અસર કરતાં પરિબળોની ચર્ચા કરો. **6**
Discuss the factors affecting formulation of capital structure.
અથવા/OR
ક્લાસિક લિમિટેડ ₹ 50,00,000ની મૂડી ઊભી કરવા માગે છે. આ માટે તે ₹ 10 નો એક એવા ઈક્વિટી શેર બહાર પાડવા માંગે છે તથા અમુક રકમની ફાયનાન્સ કંપનીની લોન લેવા માંગે છે. કંપનીનો વ્યાજ-વેરા પહેલાનો નફો ₹ 15,00,000 અંદાજવામાં આવ્યો છે. કંપની પર કરવેરાનો દર 40% છે. ફાયનાન્સ કંપનીની લોન પર વ્યાજનો દર ₹ 20,00,000ની લોન સુધી 12% તથા ₹ 20,00,000 થી ઉપરની રકમ માટે 15% છે. મૂડી ઊભી કરવા કંપની બે વિકલ્પો વિચારે છે.
(1) ઈક્વિટી શેરમૂડી તથા લોનનું પ્રમાણ 3 : 2 રાખવું, અથવા
(2) ઈક્વિટી શેરમૂડી તથા લોનનું પ્રમાણ 2 : 3 રાખવું.
શેરદીઠ કમાણીના આધારે કંપનીએ કયો વિકલ્પ પસંદ કરવો જોઈએ ?

Classic Limited desires to raise capital of ₹ 50,00,000. For this it wants to issue equity shares of ₹ 10 each and to borrow some loan from finance company. Earnings before interest and tax for the company is estimated to be ₹ 15,00,000. The rate of tax on the company is 40%. The rate of interest on the loan from finance company is 12% for loan amount up to ₹ 20,00,000 and 15% for the amount in excess of ₹ 20,00,000. Company is considering two alternatives for raising capital.

(1) To keep proportion of equity shares and loan 3 : 2 or

(2) To keep proportion of equity shares and loan 2 : 3.

Which alternative should be selected by the company based on earning per share ?

(b) અતિમૂડીકરણની પરિસ્થિતિ નિવારવા કયા ઉપાયો સૂચવી શકાય ? **4**

Which remedies can be suggested to remove the situation of over-capitalization ?

અથવા/OR

કામગીરી લિવરેજનો ખ્યાલ સમજાવો.

Explain the concept of operating leverage.

(c) શેરહોલ્ડરોના જોખમ પર નાણાકીય લિવરેજની અસર સમજાવો. **4**

Explain the effect of financial leverage on shareholders' risk.

અથવા/OR

લાંબાગાળાની મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાન તરીકે ડિબેન્ચરની મર્યાદાઓ જણાવો.

Mention the limitations of debenture as source of long term capital.

3. (a) કાર્યશીલ મૂડીની જરૂરિયાત કયા પરિબળો પર આધારિત છે ? **6**

On which factors do working capital requirements depend ?

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડીના વિવિધ પ્રકારોની માહિતી આપો.

Give information about different types of working capital.

(b) કાર્યશીલ મૂડીના લક્ષણો સ્પષ્ટ કરો. **4**

Clarify the characteristics of working capital.

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડી સંચાલનના કોઈપણ બે સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો.

Discuss any two principles of working capital management.

(c) અપૂરતી કાર્યશીલ મૂડીના ભયસ્થાનો કયા છે ? **4**

Which are the dangers of inadequate working capital ?

અથવા/OR

કાર્યશીલ મૂડીને ફરતી મૂડી શાથી કહે છે ?

Why working capital is called circulating capital ?

4. (a) નંદન લિમિટેડના મૂડી માળખા અંગેની માહિતી નીચે મુજબ છે : **6**

વિગત	**ચોપડે કિંમત (₹)**	**બજાર કિંમત (₹)**	**વિશિષ્ટ પડતર**
50,000 ઈક્વિટી શેર	10	20	16%
3,000 ડિબેન્ચર	100	80	8%
2,000 પ્રેફરન્સ શેર	50	45	10%
રાખી મૂકેલ કમાણી ₹ 1,00,000	–	–	14%

ઉપરની માહિતીને આધારે નંદન લિમિટેડ માટે ચોપડા કિંમત તથા બજાર કિંમતના ભારને આધારે મૂડીની ભારિત સરેરાશ પડતર શોધો.

The information about capital structure of Nandan Limited is as under :

Particulars	Book Value (₹)	Market Value (₹)	Specific Cost
50,000 Equity Shares	10	20	16%
3,000 Debentures	100	80	8%
2,000 Preference Shares	50	45	10%
Retained Earnings ₹ 1,00,000	–	–	14%

Find weighted average cost of capital for Nandan Limited using book value weights and market value weights.

અથવા/OR

ક્રાઉન લિમિટેડ ₹ 22,00,000ની કિંમતનું એક યંત્ર ખરીદવા માંગે છે. આ યંત્રની ભંગાર કિંમત તેના ચાર વર્ષના ઉપયોગી આયુષ્યને અંતે ₹ 2,00,000 અંદાજવામાં આવી છે. યંત્ર પર ઘસારો સીધી લીટીની પદ્ધતિએ ગણવામાં આવે છે. કંપનીની સરેરાશ મૂડી પડતર 12% છે. કંપની પર કરવેરાનો દર 40% છે. ચાર વર્ષ માટે આ યંત્રમાંથી કરવેરા બાદનો નફો તથા 12% ના વટાવના દરે ₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય નીચે મુજબ છે :

વર્ષ	1	2	3	4
કરબાદ નફો (₹)	3,00,000	3,50,000	4,00,000	2,50,000
₹ 1 નું વર્તમાન મૂલ્ય	0.893	0.797	0.712	0.636

ઉપરની માહિતીને આધારે :

(1) સરેરાશ રોકાણ પર વળતરના દરની તથા

(2) નફાકારકતાના આંકની ગણતરી કરો.

Crown Limited wants to purchase a machine costing ₹ 22,00,000. The scrap value of this machine is estimated to be ₹ 2,00,000 after its useful life of four years. Depreciation on machine is calculated by straight line method. Average cost of capital for company is 12%. The rate of taxes on company is 40%. Profit after tax expected to arise from this machine and present value of ₹ 1 at 12% discount rate are as under.

Years	1	2	3	4
Profit after tax (₹)	3,00,000	3,50,000	4,00,000	2,50,000
Present value of ₹ 1	0.893	0.797	0.712	0.636

From the above information calculate :

(1) Rate of return on average investment

(2) Profitability Index

(b) "રાખી મૂકેલી કમાણીની કોઈ પડતર હોતી નથી." શું તમે આ વિધાન સાથે સહમત છો ? શાથી ? **4**

"There is no cost of retained earnings." Do you agree with this statement ? Why ?

અથવા/OR

મૂડી બજેટની પરત આપ પદ્ધતિ સમજાવો.

Explain Pay Back Method of capital budgeting.

(c) ઈક્વિટી શેરમૂડીની પડતર ગણવા માટેનો ડિવિડંડ અભિગમ સમજાવો. **4**

Explain dividend approach for computing cost of equity share capital.

અથવા/OR

રોકડ પ્રવાહનું વર્તમાન મૂલ્ય એટલે શું ? તેની ગણતરી કેવી રીતે કરશો ?

What is present value of cash flow ? How would you calculate it ?

5. (a) નીચેના પદો સમજાવો : **6**

Explain the following terms :

(1) નાણાકીય સંચાલન
Financial Management

(2) અલ્પમૂડીકરણ
Undercapitalisation

(3) પાણીયુક્ત મૂડી
Watered Capital

(4) ઈક્વિટી પરનો વેપાર
Trading on Equity

(5) મૂડીની પડતર
Cost of Capital

(6) મૂડી બજેટ
Capital Budget

(b) નીચેના પ્રશ્નોના ખૂબ જ ટૂંકમાં જવાબો આપો : **8**

Give very brief answers to the following questions :

(1) નાણાકાર્યના આધુનિક અભિગમ મુજબ નાણાકાર્યના ત્રણ પાસા કયા છે ?
Which are the three aspects of finance function according to the modern approach of finance function ?

(2) નફાનું મહત્તમીકરણ એટલે શું ?
What is maximisation of profit ?

(3) અતિ મૂડીકરણના કારણોની યાદી આપો.
Give a list of causes of overcapitalisation.

(4) લાંબાગાળાની મૂડીના પ્રાપ્તિસ્થાનો કયા છે ?
Which are the sources of long term capital ?

(5) ચોખ્ખી કાર્યશીલ મૂડીનો અર્થ આપો.
Give the meaning of net working capital.

(6) કાર્યશીલ મૂડીના ઘટકો કયા છે ?
Which are the components of working capital ?

(7) રિડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરની મૂડીની પડતર ગણવાનું સૂત્ર આપો.
Give the formula for computing cost of capital of redeemable preference shares.

(8) મૂડી બજેટની વિવિધ પદ્ધતિઓ જણાવો.
Mention different techniques of capital budgeting.